

Protokoll fört vid möte med Landsbygdsnätverkets styrgrupp den 17 februari 2016

I Stockholm, klockan 10–16

Närvarande

Styrgruppen

Peter Melin, Jordbruksverket, ordförande
Tore Johnsson, Sveriges Fiskares Producentorganisation
Annika Andersson, Lokalt ledd utveckling
Christina Frieberg Lokalt ledd utveckling FOG (punkt 5 och punkt 8–15)
Terese Bengard, Hela Sverige ska Leva
Ingmar Alm, Svenska Fotbollförbundet
Gun Rudquist, Naturskyddsföreningen (punkt 8–15)
Jesper Broberg, Hushållningssällskapens Förbund (punkt 8–15)
Sofia Lindblad, LRF (punkt 1–12)
Eva Engström, Länsstyrelserna
Thomas Norrby, SLU

Adjungerade

Åza Rydén, ESF-rådet (punkt 1–14)
Andreas Mattisson, Förvaltningsmyndigheten Jordbruksverket (punkt 5)

Landsbygdsnätverkets kansli

Maria Gustafsson
Karin Hjerpe
Beata Allen
Inger Pehrson

Övriga

Leif Öster, Svenska ekoturismföreningen (punkt 8)
Therese Lindberg, Tillväxtverket (punkt 8)
Maria Ahlsved (punkt 1–10)

Frånvarande från styrgruppen

Maria Dirke, Ekologiska lantbrukarna
Åsa Bjelkeby, Tillväxtverket
Patrik Nilsson, Företagarna

1. Mötets öppnande

Ordförande Peter Melin öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

2. Sekreterare

Till sekreterare för dagens möte valdes Karin Hjerpe.

3. Justerare

Till att justera dagens protokoll valdes Eva Engström.

4. Föregående protokoll

Föregående mötes protokoll godkändes och lades till handlingarna.

Besöksadress: Vallgatan 8

Leveransadress: Gjuterigatan 4

Postadress: 551 82 JÖNKÖPING

Tel: 036-15 50 00

Webb: www.landsbygdsnatverket.se

E-post: landsbygdsnatverket@jordbruksverket.se

Sociala medier:

facebook.com/landsbygdsnatverket

[@landsbygdsnatve](https://twitter.com/landsbygdsnatve) - twitter

5. Information från Näringsdepartementet och förvaltningsmyndigheten

På gång på Näringsdepartementet

Maria Ahlsved redogjorde för pågående arbete med landsbygdsprogrammet, havs- och fiskeriprogrammet samt programmet för lokalt ledd utveckling. En ny förordning för landsbygdsprogrammet har trätt i kraft. I övrigt pågår arbete med Livsmedelsstrategin, som planeras bli klar före sommaren, Nationella skogsprogrammet, vars arbetsgrupper ska vara klara till oktober varefter arbetet ska utmynna i en proposition eller departementsskrivelse, Landsbygdskommittén, som ska leverera ett första betänkande den 31 mars, samt forskningspropositionen. Serviceutredningen har levererat ett betänkande och regeringen har beslutat att 36 miljoner kronor ska användas för att bibehålla service i de glesaste områdena.

OECD gav år 2010 ut en studie (territorial review) om Sverige. Denna ska nu uppdateras och Näringsdepartementet har i samband med detta fått flera frågor som indikerar att det blir mer fokus på landsbygd denna gång. Arbetet kommer sannolikt att utmynna i rekommendationer om hur Sverige kan utvecklas på ett bra sätt, särskilt utifrån ett konkurrenskraftsperspektiv.

En översyn av digital agenda har påbörjats inom regeringskansliet.

Integration är ett annat viktigt område. En rapport har tagits fram om hur befintliga program kan nyttjas, och slutsatsen var att det inte krävs några programändringar utan att det finns utrymme för satsningar. Programmen kan dock främst användas för att stötta integration, och inte mer akuta situationer med flyktningmottagande och asylsökande. LRF och flera andra organisationer har tilldelats resurser för att arbeta med integration och flyktningmottagande. Myndigheterna har uppmanats att ta in praktikanter. Flera riktade utlysningar har gjorts inom socialfonden, bland annat för att stötta dem som möter nyanlända (exempelvis skola samt vård och omsorg), och under 2017 kommer fler utlysningar att göras. Studieförbunden har fått medel för språkinträdning och samhällsinformation.

Läget för stödhandläggningen

Andreas Mattisson informerade om arbetet med att få igång stödhanläggningen. Vissa beslut har redan fattats, men först i mitten av mars förväntas arbetet ta fart. Förskottsbeloppet för bredbandsprojekten har höjts till 1 miljon kronor. Ansökningar om utbetalningar kommer sannolikt att kunna göras från april, och de första delutbetalningarna kommer antagligen att ske i maj. Slututbetalningar kommer att kunna hanteras först i juni.

Ansökningar som inkommit till landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet den 1 februari: Företagsstöd, 2 800 ansökningar om totalt 5,2 miljarder kronor.

Projektstöd, 1 700 ansökningar om totalt 9,4 miljarder kronor (varav merparten är bredband, 900 ansökningar och 8,5 miljarder kronor).

Miljöinvesteringar, 90 ansökningar om totalt 22 miljoner kronor.

För bredband finns en total budget på 3,25 miljarder. Angivna belopp ovan är totala stödberättigade kostnader och stödandelen skiljer sig mellan olika län (från 40 till 70 % av stödberättigade kostnader). De totala sökta beloppet ligger kanske runt 4 miljarder och av erfarenhet vet vi att beloppet sjunker ytterligare i samband med handläggningen. Risken är dock stor för att pengarna snabbt kommer att ta slut och detta är något som diskuteras på Näringsdepartementet.

30 LAG-grupper har godkänts. Jordbruksverket räknar med att de 20 återstående kommer att vara godkända inom någon månad (beroende på när kompletteringar inkommer). Länsstyrelsernas handlingsplaner kommer att vara godkända före den 14 mars.

För jordbrukarstöd och miljöersättningar har fokus legat på att få ut så mycket pengar som möjligt så tidigt som möjligt. Utbetalningarna har dock blivit försenade har dock de reformer som gjorts. Ett antal

Besöksadress: Vallgatan 8

Leveransadress: Gjuterigatan 4

Postadress: 551 82 JÖNKÖPING

Tel: 036-15 50 00

Webb: www.landsbygdsnatverket.se

E-post: landsbygdsnatverket@jordbruksverket.se

Sociala medier:

facebook.com/landsbygdsnatverket

[@landsbygdsnatve - twitter](https://twitter.com/landsbygdsnatve)

nya stöd har införts: djurvälståndersättningar till får, mjölk och gris, miljöersättningar till minskat kväveläckage och skyddszoner samt stöd till utrotningshotade husdjursraser. Även för miljöersättningar har intresset varit stort, bland annat för stöd till ekologisk produktion.

Jordbruksverket är nöjda med utfallet. Troligtvis kommer antalet ansökningar som inkommer att minska efter hand. Det stora inledande intresset beror antagligen på att det varit ett längre glapp – i vissa län tog pengarna slut redan 2013.

LLU öppnade upp för ansökningar nyligen och hittills har endast ett fåtal ansökningar inkommit. Sannolikt kommer det att bli många ansökningar framöver. Det finns ett uppdämt behov genom att det inte gått att söka medel under de senaste två åren och den utbildningsinsats som gjorts för kanslierna kan också resultera i fler ansökningar.

Översyn av ersättningsregler

Landsbygdsnätverkets kansli har sett över ersättningsreglerna och fortsätter tills vidare med befintliga ersättningsnivåer, men ska förtydliga bland annat när det blir heldagsersättning och när det blir timersättning. Jordbruksverkets användning av TA-medel har genomgått en revision vilket kommer att leda till att Landsbygdsnätverkets kansli måste lägga mer tid på att samla underlag till olika utgifter. Styrgruppen och medverkande i arbetsgrupper kan uppleva att kraven hårdnar på att det krävs en tydligare redovisning av kopplingen mellan arbetsinsats och ersättning. Kraven på dokumentation vid fakturering kommer att förtydligas.

Diskussion

Styrgruppen lyfte vid förra styrgruppsmötet en fråga om de lägsta nivåer som införts för stöd samt hur ansökningar som rör flera budgetposter hanteras. Kommissionen är måna om att dödvikten ska minska och därför får inte projekten vara för små. Risken bedöms då vara större för att investeringen skulle ha genomförts även utan stöd och därtill blir det mycket administration. Jordbruksverket har sammanställt en rutin till länsstyrelserna som beskriver hur ansökningar som rör flera budgetposter ska hanteras, och huvudregeln är att sådana investeringar, om möjligt, ska delas upp på flera insatsområden. Anledningen är att en annan hantering skulle sätta urvalskriterierna ur spel och därtill leda till problem i samband med uppföljningen. Programmet är uppdelat i ett nittiototal insatsområden och EU kräver att investeringarna delas upp på motsvarande sätt. Om det inte är möjligt att dela upp investeringen får den hanteras under huvudsaklig inriktning. Vad som är en sammanhängande investering blir en bedömningsfråga för länsstyrelserna, men i rutinen presenteras ett antal exempel.

Utlysning av medel till kompetensutveckling har ifrågasatts och ett önskemål lyftes om att även kritiker borde få ge synpunkter i samband med utvärderingen. Arbetet med utlysningar sker dock i samverkan med andra. Både länsstyrelserna och Jordbruksverket hanterar utlysningar inom ramen för sina handlingsplaner, och handlingsplanerna tur diskuteras i partnerskapen där andra organisationer har möjlighet att delta. Jordbruksverket har också referensgrupper med koppling till kompetensutveckling inom sex olika områden och frågan har diskuterats i övervakningskommittén.

Utvärderingen ska ske efter hand och bland annat SLU är involverade. De har dock inte fått någon information. Frågan diskuteras vid styrgruppsmötet i maj och innan dess ska Landsbygdsnätverkets kansli ha stämt av med utvärderingssekreteriatet.

Länsstyrelserna behöver hjälp med att ta fram pedagogisk information om landsbygdsprogrammet och dess möjligheter på fler språk. Arbetsgruppen integration ska tillsammans med SIOS ta fram information om nationella stödmöjligheter, men det är också viktigt att man agerar på regional nivå.

- Vid nästa styrgruppsmöte presenterar Landsbygdsnätverkets kansli utvärderingssekreteriatets plan för utvärdering av landsbygdsprogrammet.

- Peter Melin återkopplar länsstyrelsernas behov av att få hjälp att sprida information om landsbygdsprogrammet på fler språk till Jordbruksverket och Maria Gustafsson till arbetsgruppen integration.

6. Lägesrapport om nätverkets verksamhet

En lägesrapport hade skickats till styrgruppen inför mötet. Några kompletteringar gjordes vid mötet:

- Landsbygdsnätverket planerade att ha en fondgemensam monter vid Landsbygdsriksdagen, men Landsbygdsnätverkets kansli har i samråd med fondsamordningsansvariga valt bort detta alternativ. Motivet är att det är tidskrävande och att programmet inte är upplagt på ett sådant sätt att en monter bedöms ge genomslag. Istället får de olika fonderna, om så önskas, ha egna programpunkter. Åsa Rydén undersöker om EFS-rådet planerar någon aktivitet. Landsbygdsnätverket kommer att delta genom seminarier anordnade av de tematiska arbetsgrupperna. Jordbruksverket får ansvara för eventuell information om landsbygdsprogrammet. Generellt har Landsbygdsnätverket valt att överlåta information om landsbygdsprogrammet till förvaltningsmyndigheten. Landsbygdsnätverkets kansli sprider dock den information som Jordbruksverket tar fram till medlemsorganisationerna, med förväntningar om att dessa i sin tur sprider informationen vidare till sina medlemmar och nätverk. De från Landsbygdsnätverkets kansli som är på plats vid Landsbygdsriksdagen kan dock finnas tillgängliga och svara på frågor. Exempelvis är lunchen lång och man kan då erbjuda Speeddating.
- Winnet är aktiva i ett transnationellt partnerskap (Smart jump). Landsbygdsnätverket ska vara studieobjekt för hur ett strategiskt partnerskap kan bidra till att skapa innovationer inom kreativa näringar och intervjuas av en forskare.
- Forskare i Halmstad utvärderar i vilken grad Landsbygdsnätverket under förra programperioden bidragit till att nå de övergripande målen. Representanter från styrgruppen har blivit kontaktade. Resultaten av utvärderingen bör presenteras för styrgruppen.
- Landsbygdsnätverkets kansli har inlett förberedelserna för klimatsatsningen år 2017 och en tankesmedja anordnas under mars. En inbjudan har skickats ut till medlemsorganisationerna och styrgruppen får gärna delta och/eller vidarebefordra inbjudan till andra lämpliga deltagare.

Ingen i styrgruppen hade några frågor på lägesrapporten.

- De som utvärderar Landsbygdsnätverket kommer att bjudas in till ett kommande styrgruppsmöte för att presentera och diskutera resultaten.

7. Ekonomisk lägesrapport

En ekonomisk lägesrapport hade skickats till styrgruppen inför mötet. Det oin-tecknade beloppet har ökat jämfört med prognosen vid föregående styrgruppsmöte. Efter förra styrgruppsmötet fanns 380 000 kronor i reserven och nu har det tillkommit 739 000 kronor som är oin-tecknade medel som blivit över från föregående år. Däröver finns 971 000 kronor som är in-tecknade, men ännu inte har använts. Det är främst medel som avsatts för arbetsgrupperna gröna näringar och integration. Båda grupperna fick ett tillskott sent under förra året och arbetet med aktiviteterna har påbörjats. Kansliresurserna har inte överskridits, men det har skett en omflyttning från drift till operativt arbete.

Landsbygdsnätverket har TA-medel för arbete med fiske, under 2016 totalt 900 000 kronor. Dessa medel har tidigare inte följts upp vid styrgruppsmöten men det kommer att göras framöver. TA-medlen ska främst användas till lokalt ledd utveckling och ska finansiera kanslipersonal, delar av nätverksträffen och lederträffen, kommunikationsinsatser samt internationellt utbyte. Internationellt utbyte sker huvudsakligen genom FARNET, som arbetar aktivt med erfarenhetsutbyte, och Christina Friberg kommer att representera nätverket vid nästa möte. Därtill har Landsbygdsnätverket ansökt om projektmedel från havs- och fiskerifonden, 1 450 000 kronor under 2016, som ska användas till att få igång aktörerna samt för att finansiera kansliresurser. Magnus Nordgren vid Landsbygdsnätverkets kansli

kommer att ansvara för arbetet och inleda med en dialog med Gun Rudquist, Tore Johnsson och Christina Frieberg som varit involverade i arbetet med ansökan.

Styrgruppen hade inga frågor om budgeten.

Det finns möjlighet att söka stöd medel för nationella projekt från landsbygdsprogrammet och styrgruppen uppmanas hålla koll på de utlysningar som görs. Arbetsgruppen Gröna näringar planerar att söka medel för Mat är livet, eftersom arbetsgruppen anser att det är bra att en neutral part som Landsbygdsnätverket äger projektet. Unga i Gröna näringar ska söka medel för att ta fram podcasts. Även andra arbetsgrupper funderar på denna möjlighet.

8. Fördjupad lägesrapport från Naturturismgruppen

Leif Öster, ordförande i arbetsgruppen, samt Beata Allen, kanslirepresentant i gruppen, informerade om läget och arbetsplanen. Vid Tillväxtverkets konferens Hållbar destinationsutveckling berättade Visit Swedens VD att 31 miljoner personer vill besöka Sverige och hälften av dem vill till landsbygden. Det är dock svårt för turister att komma till landsbygden, på grund av bristande infrastruktur. Priset på gårdar har ökat kraftigt samtidigt som lönsamheten i lantbruksföretagen ofta är dåligt. Det krävs nya affärsidéer för att komma ur detta.

Styrgruppen har genom inrättandet av arbetsgruppen skapat en unik mötesplats. Arbetsgruppen naturturism har börjat med att definiera vad naturturism är: ”förflyttad konsumtion i form av aktiviteter, boende, måltider och andra turismtjänster där själva naturupplevelsen är i centrum”. Många av de behov som arbetsgruppen i övrigt identifierat har kunnat lämnas över till andra – en nationell strategi håller på att tas fram, behovet av forskning kring naturturism kommer att lyftas i forskningspropositionen m.m. Arbetsgruppen ska inte göra sådant som görs på annat håll. Samtidigt skiljer sig naturturism från andra former av turism på olika sätt. Det handlar ofta om livsstilsföretagare, som också bidrar till annan landsbygdsutveckling, och de får vanligtvis inte del av de ekonomiska satsningar som görs på turism. De behov som lyfts handlar om samverkan, att ta fram mogna produkter och destinationer, att skapa helhetssyn och värdekedjor, lönsamhet och kunskap.

En skrivargrupp har tillsatts för att ta fram arbetsplanen. Tre aktiviteter har identifierats:

- Utveckla samverkansmodeller för kompetens- och affärsutveckling i pilotlän
- Nationella dialogträffar för stärkt samverkan, dialog och lärande
- Behovsanalys och förslag på utveckling av utbildningar

Ytterligare två behov som identifierats, men som arbetsgruppen inte kommer att arbeta med, är:

1. Generationsskifte, som har bollats vidare till arbetsgruppen Gröna näringar
2. Ta fram statistik och nyckeltal, behovet lyfts av många men ingen har tagit bollen.

Två versioner av arbetsplanen hade skickats till styrgruppen inför mötet: en som bygger på att arbetsgruppen får extra medel från landsbygdsprogrammet och en som beskriver vad som kan genomföras utan extra medel.

Therese Lindgren anser att gruppens föreslagna aktiviteter kan komplettera annat pågående arbete på ett bra sätt. Filmerna från konferens Hållbar destinationsutveckling kommer att tillgängliggöras av Tillväxtverket. Den 18 februari kommer en utlysning om hållbar produktutveckling, som är en fortsättning på hållbar destinationsutveckling. Tillväxtverket kartlägger också organisationstyper och utbildningar med koppling till turism och arbetet ska vara klart till 31 mars. Statistik och indikatorer är svåra att ta fram, men det är möjligt att följa utvecklingen på andra sätt, exempelvis omsättning i kronor eller antal utförare.

Diskussion

Om det blir fler än ett pilotlän är det bra att försöka få en spridning, både geografiskt och utifrån antalet pågående initiativ för landsbygdsturism. Arbetsgruppen Gröna näringar har använt sig av

Besöksadress: Vallgatan 8

Leveransadress: Gjuterigatan 4

Postadress: 551 82 JÖNKÖPING

Tel: 036-15 50 00

Webb: www.landsbygdsnatverket.se

E-post: landsbygdsnatverket@jordbruksverket.se

Sociala medier:

facebook.com/landsbygdsnatverket

[@landsbygdsnatve - twitter](https://twitter.com/landsbygdsnatve)

Landsbygdsnätverkets medlemmar för att identifiera lämpliga områden, vilket även arbetsgruppen naturturism kan göra.

Det skulle kunna vara bra att även inkludera hårda värden som infrastruktur – Åres framgång ligger delvis att det har varit lätt att ta sig dit. Man har exempelvis haft stöd för att kunna behålla industri i hela landet och något motsvarande skulle kunna vara aktuellt inom turistindustrin. Styrgruppen har tidigare diskuterat infrastrukturfrågan och bedömt att politiska beslutsfattare har en tillräcklig kunskap om behovet av att utveckla infrastrukturen, vilket gör att det inte behöver påtalas ytterligare av grupperingar inom Landsbygdsnätverket. Möjligheterna att lösa problemen med infrastrukturen ligger främst på en politisk nivå och därmed utanför det som Landsbygdsnätverkets medlemsorganisationers direkt själva kan styra över.

Naturturism är det en delmängd av landsbygdsturism? Även om arbetsgruppens fokus ligger på naturturism bör de mer allmängiltiga resultaten tillgängliggöras för övriga landsbygdsturistföretag.

9. Fördjupad lägesrapport från delnätverket för innovationer i jordbruk, trädgård och rennärning

En arbetsplan för EIP-arbetet hade skickats till styrgruppen inför mötet. Inger Pehrson berättade om att information om EIP har spridits vid möten (inklusive Elmia och andra mässor), via flyers, nyhetsbrev, artiklar i lantbrukspress och webbplatsen.

Det finns en support med fem experter som jobbar upp till 20 % vardera med att bolla projektidéer via telefon och mejl. Supporten finansierades tidigare med TA-medel, men numera ingår den i ett projekt för konkurrenskraft som Jordbruksverket driver och med finansiering från landsbygdsprogrammet. Landsbygdsnätverket bekostar fortfarande utvecklingen och samordningen av supporten.

Möjligheten att ansöka om pengar öppnades den 29 augusti och den första utlysningen gjordes i september. Från den 22 oktober kan fullständiga ansökningar lämnas in och från och med att en fullständig ansökan inkommit blir den sökandes kostnader stödberättigade (om stöd beviljas). 90 ansökningar har inkommit, vilket är över förväntan. Fem av ansökningarna gäller innovationsprojekt medan övriga är ansökningar om gruppbildningsstöd. De flesta ansökningarna handlar om trädgård. Den formella handläggningen av ansökningarna kommer igång i mitten av mars. Draknästet, den rådgivande urvalskommittén, har sitt första möte den 31 maj.

En stor informationssatsning ska genomföras vid Elmia i form av ett innovationstorg där universitet (exempelvis SLU), institut (exempelvis SP och JTI) och rådgivningsorganisationer (exempelvis HS) ska finnas representerade. De som arbetar med kunskap och innovation behöver mötas och det är också viktigt att utåt visa att samarbete pågår. I innovationstorget ska det finnas en framtidsverkstad där studentgrupper under tretimmarspass får arbeta med en utmaning kopplat till frågan ”Hur klarar vi en livsmedelsförsörjning 2050 på ett hållbart sätt?”. Besökare, forskare, rådgivare och andra på innovationstorget kan hjälpa till och studenterna ska dessutom använda sig av andra utställare på Elmia för att få input. En planeringsgrupp har tillsatts och andra möjliga aktörer kommer att få en prisuppgift och förfrågan om deltagande. Innovationstorget innehåller också en scen där man kan hålla intervjuer samt ett café med tysta rum där man kan prata med besökare. Elmia anordnar även ett framtidsforum med debatter och seminarier och vid detta ska eventuellt forskningsproppen presenteras.

Nästan alla EU-medlemsstater kommer att arbeta med EIP. Det finns stora möjligheter till kunskapsutbyte, både mellan innovationsgrupper och mellan nationell expertis. I Horizon 2020, EUs stora forskningssatsning, trycker man på att avnämare ska vara med på lika villkor som forskare. Den 18 februari hålls ett möte med ”Subgroup on innovation”, vid vilket man bland annat ska prata om hur EIP-arbetet kan länkas till de nationella landsbygdsnätverken. Integration och asylsökande är en intressant ingång och en resurs för innovation. Kunskapen om svenskt jordbruk är generellt låg i dessa sammanhang så det vore önskvärt att något möte förläggs till Sverige.

Besöksadress: Vallgatan 8
Leveransadress: Gjuterigatan 4
Postadress: 551 82 JÖNKÖPING

Tel: 036-15 50 00
Webb: www.landsbygdsnatverket.se
E-post: landsbygdsnatverket@jordbruksverket.se

Sociala medier:
facebook.com/landsbygdsnatverket
[@landsbygdsnatve](https://twitter.com/landsbygdsnatve) - twitter

Diskussion

Även om Elmia är den stora satsningen bör man inte helt välja bort Borgeby och andra mässor. Eventuellt kan det dock ge minst lika stort genomslag att vid dessa gå runt och prata med andra utställare och besökare istället för att ha en egen monter. Jesper Broberg, Hushållningssällskapet, undersöker möjligheterna att ha ett innovationstorg även på Borgeby.

Kopplingen mellan EIP-arbetet, Kic-arbetet (Knowledge Innovation Center) samt den resolution om innovation inom jordbruket som antogs av Europaparlamentet behöver tydliggöras.

Det måste finnas former för att skydda intellektuella rättigheter.

- Jesper Broberg och Inger Pehrson får i uppgift att fundera vidare på hur EIP bäst finns representerat på Borgeby.

10. Beslut om ordförande för ombildad samordningsgrupp för lokalt ledd utveckling samt fastställa ny arbetsplan för gruppen.

Underlag om ny ordförande i samordningsgruppen samt arbetsplan hade skickats ut till styrgruppen inför mötet.

Vid förra styrgruppsmötet beslutades att LUS skulle ombes föreslå ordförande och medlemmar i samordningsgruppen. Förslaget som tagits fram är att Anders Johansson, som också är ordförande för LUS, blir ordförande i samordningsgruppen. Anders har tidigare varit ordförande i andra arbetsgrupper på ett förtjänstfullt sätt och är för närvarande ordförande i arbetsgruppen Service. Anders är villig att överlåta ordförandeposten i arbetsgruppen Service till någon annan om styrgruppen anser att det är lämpligt.

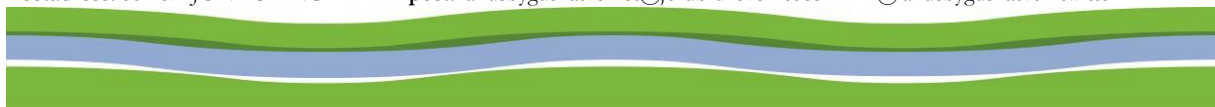
Diskussion

Lämpligheten i att ha samma ordförande i LUS och samordningsgruppen diskuterades. LUS är en intresseorganisation för leaderföreningar i Sverige, och kommer att företräda föreningarnas intressen, bland annat genom dialogen om handläggningsrutiner och regler med förvaltningsmyndigheten (uppgifter som tidigare låg på samordningsgruppen). Det är leaderföreningarna runt om i landet som själva beslutat att de vill ha en egen intresseförening. Landsbygdsnätverket har dock sett ett behov av att ha kvar en samordningsgrupp som samordnar det erfarenhetsutbyte och den samverkan inom lokalt ledd utveckling som Landsbygdsnätverket ska ägna sig åt. Att ha samma ordförande i de båda grupperna ses som en fördel.

Styrgruppen ansåg att Landsbygdsnätverket inte bör ha samma ordförande i flera grupperingar och att en ny ordförande därför bör väljas till servicegruppen.

Vid förra styrgruppsmötet framfördes önskemål om att gruppens storlek skulle minska. I det nya förslaget ingår sex regionala leaderrepresentanter i gruppen, jämte ordföranden som också är leaderrepresentant, samt intresseorganisationerna (så som LRF, Hela Sverige Ska Leva, Hushållningssällskapet, Naturskyddsföreningen och länsstyrelserna), eftersom samordningsgruppen ska arbeta med erfarenhetsutbyte kring metoden. Då dialogen om handläggningsrutiner och regler tas hand av förvaltningsmyndigheten och LUS minskar behovet av att ha med representanter från fonderna, varför dessa blir adjungerade. Detta förslag har stämts av med fondrepresentanter och de anser att det är en rimlig lösning.

Samordningsgruppens uppgift, enligt förslag i arbetsplan, blir att underlätta erfarenhetsutbyte och lärande om lokalt ledd utveckling (genom att anordna nationella och regionala leaderträffar), sprida mervärden av leadermetoden (genom träffarna men också genom att samla ledaerrepresentanter i olika tematiska arbetsgrupper) samt att stimulera till och stödja transnationellt arbete (här finns en stark önskan från det

europiska landsbygdsnätverket och Sverige kan inspireras av Finland som varit framgångsrika i detta avseende).

Diskussion

Det vore önskvärt med regionala konferenser som är fondövergripande. Det finns samarbete på nationell nivå, men det behövs även regionalt.

I arbetsplanen behöver samordningsgruppen inte låsa fast att det ska bli två regionala träffar per region och år. Tanken är att regionerna själva får välja om de vill lägga hela budgeten på en träff eller om de vill anordna två. Behovet kan variera mellan åren och mellan regioner (reskostnaderna är exempelvis sannolikt betydligt högre för regionala träffar i nordliga regioner). Det behöver inte heller stå att årliga sammanställningar ska göras av de olika rapporter som tagits fram av leadergrupper, utvärderare och andra och som beskriver och analyserar leadermetodens mervärden, utan det är bättre att ange att det ska göras kontinuerligt.

Som mål anges att huvuddelen av leaderområdena ska ha deltagit vid regionala träffar. Det vore bra att definiera vad huvuddelen innebär.

Det är viktigt att informationen om att det finns koordinatörer för transnationellt arbete når ut.

Det bör framgå i arbetsplanen att kommunikationsplaner, där exempelvis kanaler anges, kommer att tas fram för varje specifik aktivitet.

Skrivningen om ”problemfritt transnationellt utbyte” bör formuleras om. Målet är att det ska bli mer samarbete än förra perioden, men i arbetsplanen bör också en base-line presenteras.

Statistik rörande olika medlemsstaters samarbetsprojekt har sammanställts. Finland ligger i topp och Sverige kommer relativt långt ned. Svenska grupper har dock haft mycket samarbete, men inte genom samarbetsåtgärden eftersom regelverken (och att dessa varierat mellan länderna) har ställt till problem. Dessutom är det bara de som har varit koordinatörer för transnationella projekt som räknats och inte medverkande (som Sverige i större utsträckning varit). För att få en mer heltäckande bild bör egna uppföljningar göras. Transnationell samverkan var dock mindre vanligt under förra programperioden än under Leader+.

I arbetsplanen saknas information om utvärdering samt kopplingar och avgränsningar. Styrgruppen beslutar om dessa delar vid styrgruppsmötet i maj.

Beslutades

Att	välja Anders Johansson till ny ordförande för samordningsgruppen.
Att	ge Landsbygdsnätverkets kansli i uppdrag att vid majmötet presentera ett förslag på en ny ordförande i servicegruppen.
Att	godkänna samordningsgruppens förslag på arbetsplan, under förutsättning att 1 de av styrgruppen önskade textändringarna genomförs. 2 styrgruppen ges möjlighet att ha synpunkter på avsnitten 3.3 och 4 vid kommande styrgruppsmöte.

11. Beslut om reviderad budget 2016

Underlag om äskanden hade skickats ut inför styrgruppsmötet. Två tematiska arbetsgrupper har inkommit med äskanden:

- Arbetsgruppen naturturism med två olika äskanden: 180 000 kronor alternativt 80 000 kronor om de beviljas medel från landsbygdsprogrammet.
- Samordningsgruppen för lokalt ledd utveckling: 400 000 kronor. Gruppen har en grundfinansiering på 300 000 kronor. Vid förra styrgruppsmötet beslutades att avsätta ytterligare

Besöksadress: Vallgatan 8

Leveransadress: Gjuterigatan 4

Postadress: 551 82 JÖNKÖPING

Tel: 036-15 50 00

Webb: www.landsbygdsnatverket.se

E-post: landsbygdsnatverket@jordbruksverket.se

Sociala medier:

[facebook.com/landsbygdsnatverket](https://www.facebook.com/landsbygdsnatverket)

[@landsbygdsnatve - twitter](https://twitter.com/landsbygdsnatve)

300 000 kronor till gruppen. Med ökat fokus på transnationella samarbeten bedömer gruppen att 100 000 kronor extra behövs.

Diskussion

Presentationen av arbetsgruppen naturturism visar att styrgruppens synpunkter hörsammats. 180 000 kronor bör reserveras till arbetsgruppen. Om gruppen får finansiering från landsbygdsprogrammet sänks beloppet till 80 000 kronor.

För att alla arbetsgrupper ska vara i fas bör samordningsgruppen endast beviljas medel för 2016.

Den totala budgeten på 700 000 kronor för samordningsgruppen är relativt stor. Det är viktigt att Landsbygdsnätverket inte fastnar i att enbart finansiera dialog och utbyten. Det transnationella samarbetet kan dock ge god effekt liksom den ökade samverkan mellan leaderrepresentanter i olika tematiska arbetsgrupper. Kostnaden för leaderrepresentatörerna i arbetsgrupperna delas mellan arbetsgruppen och samordningsgruppen, där samordningsgruppen tar de delar som rör möten mellan representanterna vid sidan av arbetsgruppsmöten. De nationella och regionala leaderträffarna har haft positiv inverkan och påverkat det kvalitativa utfallet av leaderarbetet. Budgeten för olika aktiviteter är redan slimmad.

Beslutades

Att	reservera 180 000 kronor till arbetsgruppen naturturism, med reservation för att beloppet sänks till 80 000 kronor om gruppen beviljas medel från landsbygdsprogrammet.
Att	reservera 700 000 kronor till samordningsgruppen.

12. Fastställa en uppdragsbeskrivning om att utreda behov och former för ett delnätverk för landsbygdsutvecklare

Vid förra styrgruppsmötet lyftes behovet av att se över delnätverket för landsbygdsutvecklare. Landsbygdsnätverkets kansli har tagit fram ett förslag på uppdragsbeskrivning, som hade skickats till styrgruppen före mötet. Det går ut på att ge en mindre arbetsgrupp, under ledning av Hushållningssällskapet, ges i uppdrag att definiera vad en landsbygdsutvecklare är, identifiera vilka behov olika grupperingar har samt föreslå relevanta nätverksaktiviteter.

En inbjudan till att delta i arbetsgruppen skickas till medlemsorganisationerna. Om fler än fem organisationer anmäler intresse väljer styrgruppens ordförande tillsammans med Landsbygdsnätverkets kansli ut vilka som ska ingå. Även en person från Landsbygdsnätverkets kansli ska ingå i gruppen. En budget på 50 000 kronor avsattes vid förra styrgruppsmötet och pengarna föreslås användas till faktiskt utredningsarbete (gruppdeltagarna får alltså inte ersättning för att delta vid möten). Avrapportering ska ske vid nästa styrgruppsmöte.

Diskussion

Det kan vara svårt att hinna få fram ett bra underlag till maj. Det är dock viktigt att arbetet kommer igång.

Det kan vara svårt att få med de personer man vill om man inte får ersätta mötestid. Det kan också vara svårt för gruppdeltagarna att avgöra vad som är arbete och vad som är mötestid. Samtidigt bedömdes det vara viktigt att de organisationer som vill ingå i gruppen också avsätter egen tid. Förhoppningsvis blir det en operativ grupp där alla som deltar också utför praktiskt arbete som de får ersättning för.

Beslutades

Att	uppgiften ska genomföras i enlighet med förslaget från Landsbygdsnätverkets kansli.

13. Nya medlemmar

Ett underlag hade skickats ut till styrgruppen inför mötet. Sex organisationer har ansökt om medlemskap:

- Baltic aid association är en ideell förening med syfte att genomföra sociala insatser för barn och ungdomar. Organisationen jobbar med insamlingar och hjälparbete. Landsbygdsnätverkets kansli

Besöksadress: Vallgatan 8

Leveransadress: Gjuterigatan 4

Postadress: 551 82 JÖNKÖPING

Tel: 036-15 50 00

Webb: www.landsbygdsnatverket.se

E-post: landsbygdsnatverket@jordbruksverket.se

Sociala medier:

[facebook.com/landsbygdsnatverket](https://www.facebook.com/landsbygdsnatverket)

[@landsbygdsnatve](https://twitter.com/landsbygdsnatve) - twitter

har sökt kontaktpersonen, men inte fått svar. Organisationen verkar på lokal nivå. Landsbygdsnätverkets kansli får i uppdrag av styrgruppen att till nästa styrgruppsmöte ta reda på mer om organisationen för att styrgruppen då ska kunna avgöra om den uppfyller kriterierna för medlemsorganisationer.

- Agera international vill bli medlemmar på en hög aktivitetsnivå. Det är en nystartad ideell förening, som i samverkan med Röda korset, Rädda barnen och Läkare utan gränser arbetar med hjälpsändningar till andra länder och är aktiva i det akuta flyktningmottagandet i Sverige och andra europeiska länder. De verkar för närvarande i Malmö och Lund, men planerar att utvidga verksamheten. Styrgruppen beslutar att avvakta med att låta Agera international bli medlem tills verksamhetsrådet utvidgats.
- Länsbygderådet i Blekinge är redan medlemmar i Hela Sverige ska Leva och därmed indirekt i Landsbygdsnätverket.
- Energikontoret Sydost är medlemmar i Energikontoren Sverige. Energikontoren Sverige var medlemmar under förra programperioden men har ännu inte ansökt om medlemskap för denna period. Det är bättre att Energikontoret Sydost tillsammans med Landsbygdsnätverkets kansli försöker få Energikontoren Sverige att bli medlem. Dessutom är Energikontoret Sydost främst intresserade av att bli medlem genom ett projekt. Styrgruppen anser att projekt principiellt inte kan vara medlemmar utan endast organisationer.
- Föreningen Kulturlandskaparna i Stockholms län arbetar lokalt. De är medlemmar i nationella organisationer som Fäbodbrukarna och Svenska fåravelsförbundet och det är de nationella organisationerna som kan vara medlemmar.
- SP Food and Bioscience bedriver kommersiell verksamhet. Enligt Landsbygdsnätverkets stadgar får aktiebolag bli medlemmar men medlemsorganisationerna ska företräda en kollektiv nytta. JTI är medlemmar och de ingår också i SP-koncernen.

Beslutades

Att	Landsbygdsnätverkets kansli får i uppdrag att till nästa styrgruppsmöte ta reda på om Baltic aid association uppfyller stadgarnas krav på medlemsorganisationer.
Att	Agera international inte beviljas medlemskap men välkomnas att återkomma om verksamheten i framtiden blir mer rikstäckande.
Att	Länsbygderådet i Blekinge informeras att de redan är medlem genom Hela Sverige ska Leva.
Att	Energikontoret Sydost inte beviljas medlemskap men att organisationen uppmanas att be Energikontoren Sverige att ansöka om medlemskap (och på så sätt själv blir medlem).
Att	Föreningen Kulturlandskaparna i Stockholms län inte beviljas medlemskap, men informeras om att de genom sitt medlemskap i två nationella organisationer som redan är medlemmar i Landsbygdsnätverket indirekt redan är medlem.
Att	SP Food and Bioscience beviljas medlemskap.

I och med de nya ersättningsreglerna kommer Landsbygdsnätverkets stadgar att revideras. Det är Jordbruksverket som beslutar om stadgarna. Om styrgruppen önskar ytterligare revideringar är det bra att göra den i samband med detta.

- Maria sicksar ut stadgarna till styrgruppens ledamöter som uppmanas meddela Maria eventuella förändringsförslag inför styrgruppsmötet i maj.

14. Övriga frågor.

Jordbruksverket undrar om det finns det behov av en fondgemensam konferens om regelförenkling och vad ska den i så fall innehålla?

Förvaltningsmyndigheterna har en fondsamordningsgrupp som bland annat har som uppgift att anordna konferenser. Jordbruksverket funderar på att föreslå fondsamordningsgruppen att nästa konferens ska handla om regelförenkling. Jordbruksverket vill nu stämma av med styrgruppen om det är en bra idé.

Besöksadress: Vallgatan 8

Leveransadress: Gjuterigatan 4

Postadress: 551 82 JÖNKÖPING

Tel: 036-15 50 00

Webb: www.landsbygdsnätverket.se

E-post: landsbygdsnätverket@jordbruksverket.se

Sociala medier:

facebook.com/landsbygdsnätverket

[@landsbygdsnätve](https://twitter.com/landsbygdsnätve) - twitter

Diskussion

Timing är inte bra eftersom det nya programmet precis har öppnat. Samtidigt är det en väldigt viktig fråga eftersom det är komplicerat att söka medel. Bryssel har flaggat för att LAG framöver kanske inte kommer att kunna arbeta med paraplyprojekt. Om en sådan konferens hålls bör fokus ligga på de regelförenklingar som gjorts, och vilka konsekvenser de gett.

Det är främst i det praktiska leaderarbetet som det finns behov av förenklingar ur ett fondövergripande perspektiv, så då blir ett regionalt fokus viktigt. Regionala fondövergripande aktiviteter anordnas redan i viss utsträckning, bland annat möts partnerskap och styrgrupper i Sydsverige för en gemensam aktivitet i mars. Myndigheterna är dock osäkra på vilka förväntningar som finns. Vad är det som kommer att mätas i uppföljningar av fondövergripande satsningar – enbart gemensam finansiering av projekt eller all omkringverksamhet också?

Det finns ett stort behov av fonsdamordning på handläggarnivå, alltså att olika fondhandläggare lär känna varandra och börjar samverka på handläggarnivå. Idag sker mycket samordning på en väldigt övergripande plan, och om man inte kommer ned på handläggarnivå finns det en överhängande risk för dubbelfinansiering av projekt. Tillväxtverket har i viss utsträckning tagit den här typen av initiativ – enhetschefer har fått i uppdrag att anordna möten, och i norra Sverige har man kommit lite längre. Sannolikt måste önskemål om den här typen av aktiviteter framföras för att någon ska ta bollen och anordna möten. Länsstyrelser har ingen naturlig anledning att kalla till fondgemensamma möten nu när de inte längre hanterar leader, men samverkan behövs ändå, exempelvis kring bredband.

Nätverkskansliet vill höra med styrgruppen om vi ska fortsätta med nyhetsbrevet eller om vi ska titta på andra lösningar?

I Landsbygdsnätverkets kanslis tidsplanering är kommunikation den trängsta sektorn. Nyhetsbrevet tar mycket resurser, samtidigt som vi ofta får positiv återkoppling på det. Nyhetsbrevet har utgjort tematiska kraftsamlingar men det är ett format som inte tilltalar alla och det är inte lika rappt som andra kommunikationsformer. Webbnyheter är ett sätt att nå ut, men eftersom vi får återkoppling att det kommer så mycket information från Landsbygdsnätverket måste vi hushålla med webbnyheterna och inte skicka ut fler än tre i veckan. Europeiska landsbygdsnätverket samlar på sig webbnyheter och skickar ut länkar en gång i månaden, ett tillvägagångssätt som även vi skulle kunna ha. Landsbygdsnätverkets kansli har avsatt resurser för att fortsätta att ge ut nyhetsbrevet under våren men sedan får vi fundera på hur vi gör.

Diskussion

Flera i styrgruppen läser inte nyhetsbrevet och håller med om att det är för många mejl-utskick från Landsbygdsnätverket. Dock noteras att Landsbygdsnätverkets nyheter ofta också kommer som nyheter från andra. Ett förslag är att ersätta nyhetsbrevet med nyheter i appform – korta rubriker som man får klicka för att få mer information. Sådana kan skickas ut en gång i månaden eller oftare. Landsbygdsnätverkets webbplats håller på att göras om till en app.

En enkät bör skickas ut till medlemmarna i syfte att ta reda på hur de vill ha informationen.

Styrgruppen har tidigare tagit ställning till att Landsbygdsnätverket skulle kraftsamla kommunikationsinsatserna kring olika teman och här har nyhetsbrevet varit en bra form. Om nyhetsbrevet ska vägas mot att kansliets kommunikatörer i större utsträckning kan stötta arbetsgrupperna är det senare prioriterat.

Nyhetsbrevets varande eller inte varande bör inte behandlas separat utan som en del i en större kommunikationsstrategi. Landsbygdsnätverket har dock redan en kommunikationsstrategi och en kommunikationsplan och i den ligger nyhetsbrevet som ett kommunikationsverktyg.

Landsbygdsnätverkets kansli försökte tidigare få igång ett kommunikatörsnätverk, men intresset från medlemmarna var litet.

- Landsbygdsnätverkets kansli får i uppdrag att skicka ut en enkät till medlemsorganisationerna med frågor om hur du vill ha informationen och presenterar resultaten vid styrgruppsmötet i maj.

Vetenskapligt råd

Under förra programperioden hade Landsbygdsnätverket ett vetenskapligt råd. Det funkade bra. Forskarna som ingick hade nytta av att mötas och de stöttade Landsbygdsnätverkets arbete bland annat genom hjälp i samband med framtagandet av goda och lärande exempel och medverkan vid träffar. Många av forskarna var seniora och fler unga forskare skulle behöva komma in.

I Landsbygdsnätverkets inriktning fiske och vattenbruk kommer det att finnas vetenskapliga råd.

Landsbygdsnätverkets kansli har inte resurser att dra igång ett vetenskapligt råd i år. Däremot skulle kansliet kunna börja inventera och undersöka behov till 2017.

- Landsbygdsnätverkets kansli sammanställer ett underlag om vetenskapligt råd till styrgruppsmötet i september.

Landsbygdsriksdagen

140 personer är redan anmälda till Landsbygdsriksdagen, så se till att boka resa och boende i tid. Maximalt kan 800 personer delta.

15. Nytt möte 9-10 maj på Åland tillsammans med finska Landsbygdsnätverkets styrgrupp i kombination med Rural Lab som arrangeras av europeiska nätverkets Contact Point

Tomas Norrby är geografisk expert för Rural Lab. Varje geografisk expert ska i dialog med det nationella landsbygdsnätverket anpassa Rural Lab till nationella förhållanden. Rural Lab handlar om att utforska och dela visioner, något som sällan hinns med annars. Diskussionen ska handla om post 2020 (eller till och med 2030). Vilken utveckling önskar vi och vad behöver vi göra för att nå dit? Vilken utveckling vill vi inte ha och hur kan vi undvika att hamna där? Vi ska göra övningen tillsammans med finska kollegor, och deltagarna utgörs av styrgrupperna för det svenska och finska landsbygdsnätverket, tre inbjudna talare samt representanter från Landsbygdskommittén. Frågeställningar och underlag skickas ut i förväg.

Rural Lab anordnas på Åland i samband med styrgruppsmötet den 9–10 maj. Tyvärr måste man resa från Grisslehamn/Kapellskär redan 14.45/15.00 på söndagen den 8 maj. En möjlighet är att ha styrgruppsmöte på färjan. Viking Line har i så fall bättre konferensmöjligheter. Eventuellt behöver vi komplettera med ett telefonmöte för att hinna med alla frågor.

Gun Rudquist kommer att ska vara tjänstledig från SNF under ett år, och kommer inte att delta vid mötet på Åland, men hoppas på att ha hittat en ersättare till dess. Therese Bengard har inte heller möjlighet att delta. Även andra styrgruppsledamöter var tveksamma till att lägga en söndag i en långhelg på en resa till Åland.

- Landsbygdsnätverkets kansli återkommer med mer information.

Vid protokollet

Justeras

Karin Hjerpe

Eva Engström

Besöksadress: Vallgatan 8

Leveransadress: Gjuterigatan 4

Postadress: 551 82 JÖNKÖPING

Tel: 036-15 50 00

Webb: www.landsbygdsnatverket.se

E-post: landsbygdsnatverket@jordbruksverket.se

Sociala medier:

facebook.com/landsbygdsnatverket

[@landsbygdsnatve - twitter](https://twitter.com/landsbygdsnatve)

